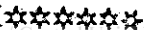

Nro. 9.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből Pénteken Januarius 29-dik napján, 1813-dik
esztendőben.

*A' nagy armádát illető külömbkülömb
tudósítások.*

A' *Berlini* újságban ilyen levél jött ki, a'
Vistula mellől, Jan. 12-dikén. — „Még a' felső
Vistulán nem jöttek által az Oroszok. Ott
Generális *Sacken*, középben Admirális *Tschichagow*,
alatt pedig (északra) Gróf *Wittgenstein* által,
vezéreltetnek az ő seregeik. Az egészszet
Hertzeg *Kutusow* *Vilnából* kormányozza.
A' Kurírok a' mostani jó szánúton 4 nap
alatt *Petersburgba* érkeznek *Vilnából*. A'
hideg, a' melly *December*' végén hirtelen elmúlt
vala, ismét igen nagyon nevedkedni kezdett a'
Vistula környékein. Mondják, hogy betegségek
aralkodnak az Orosz armádánál, kivált a' lovak

között. Az Orosz birodalom' belső részein a tartományi katonaság és a felkelt seregek teszik a' szolgálatot,

Ugyantsak a' Berlini bétség így adja elő Jan. 19-dikén a' Gen. *York* tselekedetének környülményeit: —,

Gen. Lieutenant *York* a' Tarentumi Herceg' vezérlete alá adattatva volt Pruszsus segítő armáda' Komendánsa, az Ökurlandiából való hátrálás közben a' Poscherunscheni malomnál Orosz Generál Májor *Biebitchel* Dec. 30-dikán capitulált. Az ez eránt a' Királyhoz küldött tudósításában azt írja Gen. *York*, hogy őtet az utaknak rossz voltok, a' nagy hideg, a' seregeknek ez által okoztatott ellankadások, a' lovasságbéli fogyatkozás, melly a' gyalogságnak egy részével másfél napi járó földre volt távol a' Tarentomi Herceg alatt lévő előjáró csapatokkal; mindenek felett pedig ezen környülmények által, hogy három, az övénel sokkal számosabb Orosz seregek által volt körülkerítelve, kényszerítették arra, hogy capituláljon; azt is hozzá tévén, hogy ő azért folyamodott ezen eszközhöz, hogy Királya számára a' sereget megtarthassa. A' Királyt leg nagyobb bosszankodásra indította ez a' véletlen tudósítás, és a' maga szövetségéhez, mellyet Napoleon Császárral kötött, hűséges maradván, nem csak hogy meg nem erősítette a' Gen. *York* által köttetett capitulációt (lásd a' toldalékban a' 9-dik szomot) hanem inkább ilyen rendelkezést adatott ki haladék nélkül: —,

1)-ször, hogy Gen. Lieutenant Yorktól a vezérség elvétetessék, és G. Lieutenant *Kleist-nak* adattassék. —

2)-ször, hogy Gen. Lieutenant York azonnal elfogattassék, és hadi ítélőszék eleibe állítassék. —

3)-ször, hogy Gen. *Massenbach*, ki a Gen. Lieut. York kapitulációjához foglalta magát, hivatalából hasonlóképpen felfüggesztetessék, és vizsgálás alá vettetessék. —

4)-szer, hogy magok a seregek, a kötött szövetséggel megegyezőleg, egyedül a Napoleon Császár, vagy helytartója a Nápolyi Király dispositziója alatt maradjanak. —

Ezen rendeléssel elküldetett Királyi Adjutáns *Natzmör* az ármádához. Ugyan akkor Párisba is elküldötte a Király ő Felsége Hertzog *Hatzfeldet*, hírül adván a maga Felséges Szövetségesének ezen váratlan és kedvetlen történetnek környülállásait. Igen sajnósan esett ő Kir. Felségének, hogy az az ármáda, a melly ezen egész táborozás alatt ily megkülönböztetett módon megbizonyította a maga hűségét és vitézségét; egy ily nagy következésű szempillantásban haszonvehetetlenné tétetett.

A *Breszlai* újságban így adatnak elő az Orosz seregek *Königsbergbe* való bėjövetelének környülállásai: —,

„Minekutánna a Nápolyi Király innét Jan. 1-eső napján a Fr. Császári testörző sereggel *Elbing* felé útnak indult volna, azonnal közelgetni kezdett a Marschal Macdonald ármádiája a *Labiau* úton erre felé, és 5-dikre virradó éjjel egészszen keresztül is ment városunkon. „

azonnal nyomba követte őtet a Gróf *Wittgenstein* előljáró tsapatja. Az a' politziai rendelés, melly szerént a' házaknak alsó emeleteik ezen éjjel megvilágosítottak, annyival szükségesebb volt, hogy olvadás lévén az utak megroszszúltak vala; 's ezen megvilágosítottatásnak lehet tulajdonítani, hogy a' seregeknek a' városban való általtakarodása ily tsendességgel mehetett véghez.

Az Oroszoknak megérkezése után ilyen rendelés intéztetett a' város lakosaihoz: — „Minekutánna ezen várost az Orosz Császári seregek katonái módon elfoglalták, szükségesnek ítélte a' Császári Generálisi Kar a' következő rendelkezéseket parantsolni: — 1)-ször, a' melly lakosnál valamely Fr. ármódához tartozó személy találtatik, azt 24 óra alatt bejelenteni tartozik — 2)-ször, hasonlóképpen bejelenteni tartozik 24 óra alatt minden lakos minden nálla találtató idegeneket, t. i. a' kik nem Prusszus alattvalók — 3)-ször, minden passust, mellyet az ide való politziai tisztség valakinek ad, az itt lévő Orosz Komendánshoz kell vinni megnézés végett — 4) szer, a' kinél Frantzia fegyver, munitzió, formaruha, ember- és marha eleség, 's egyéb e'féle találtatik, minden haladék nélkül bejelenteni tartozik. A' ki ellenkezőleg tselekszik, vizsgálás alá vonattatván, és úgy fog büntettetni, mint érdemli. —

„Költ Königsbergben Jan. 5-dikén, 1813. —,

„*Stein*, Politzia Előülő.

A' Magistratus ilyen hirdetést adatott - ki: —,

„Az Orosz birodalom' fegyveresei városunkban vannak. Ők nem irtóztatók a' békesség szer-

rető polgároknak, miöthogy fenszóval kijelentették, hogy a' személyeknek megsérthetetlen séget, 's a' tulajdonnak bátorságot ígérnek. Hogy ígéreteiket szentül megtartják, azt már Pruszsziának több városai tapasztalták. Mi is olyan szerentsékek fogunk lenni, hogy e'képpen kiáltunk - fel bámúlással: Nemes az Oroszok' magokviseleie a' békességben és a' békességszeretők eránt! Erdemeljük meg Königsbergnek lakosai, önnön magunkviselete által ezt a' jót! Mutassuk ki háladatosságunkat az által, hogy viseljük erántuk magunkat barátságosan és szeretettel; bizonyítsunk tiszteletet, betsületet erántok, 's készséget azzal a' kevéssel való szolgálatra, a' mi tőlünk kitelik."

Königsberg Jan. 8-dikán: — Lovasság Generálissa Gróf *Wittgenstein* ö Exc.ja tegnap estvéli 6 órakor ide érkezett, 's a' Királyi kastélyba a' számára készen tartatott szobákba szállott-bé. Minekutánna a' város és tartomány főbb előljárói néki bémutatattak volna, azután a' theátromba ment, a' hol örvendező kiáltozással fogadtatott.

Frantzia Birodalom.

A' Helvétziai 1-ső Regimentnek, a' melly is magát Oktober' 18-dikán Polotzknál a' *Düna* vize mellett, Novemb. 28 dikán pedig a' *Berezina* mellett megkülömböztette, 's csak tisztelet 26-tot vesztett, érdemeit Napoleon Császár megesmervén, azt a' Betsületlégióának 12 címereivel meg-ajándékozta.

Januárius 16-dikán újabban 13 Cohorsokat nevezett-meg a' *Monitör* a' nemzeti felkelt seveghől, mellyek azon kegyelemért esedeznek,

hogy a' nagy' ármádához tsatolhassák magokat, — (Ezekhez nem érkezett volt még meg e' szerént annak a' Senatus Consultumnak híre, melly szerént már most mind a' 109 Cohorsoknak a' nagy' ármádához kell tsatolni magokat).

Azután külömbkülömb városoknak neveiket hordja elő a' Monitör, a' mellyek Párisnak, mint a' birodalom első városának pédaadását követvén, ki több ki kevesebb számú lovas katocát ígért egész készülettel. Nauterre ígért 3 lovat, Beauvais 4-gyet, Saint-Denis 4-gyet, Panin 2-tőt, Neully 3 mat, Melun 2-tőt, Laon 4-gyet, Versailles 20-szat.

A' Párisiak már hozzá fogtak a' kiállítandó 500 lovas vadászoknak verbuálásához. A' Préfektus meghatalmazta a' Párisi polgármestereket, hogy elvehessék azon adományokat, mellyeket a' lakosok nékiek ajánlani fognak az ezen katonaság' számára kívántató ruházatnak és lovaknak vásároltatására.

Frankofurtumból Jan. 18-dikán írták, hogy ott már várták a' Frantzia országból érkezendő új fegyveres seregeket, mellyek észak felé a' nagy' ármádához útnak.

Spanyol és Portugallia Országok.

Anglus tudósítások — „A' mi Lisbonából és Corunnából érkezett leveleink Dec. 31-dikéig szólnak, és ennyi a' foglalatok:

Lord *Wellington* maga Dec. 9-dikén oda hagyta Freneidában az Anglus ármáda' fő hadi szállását, és *Kadix* felé vette útját; a' hova azon hónap 24-dikére megérkezni szándékozott. Nem tudják mi czélja legyen útazásának, de gondolni lehetnem ok nélkül, hogy a' Spanyol ország-lószéket akarja jelenléte által új és hathatósabb iparkodásra indítani. —

A' Frantzia ármádának egy része Dec. 3-dikán a' Tágus' völgyében feküdt: a' Spanyol insurgensek pedig Novembet' végén ismét elfoglalták vala *Madridot*, de Dec. 5-dikén ismét 26 ezer emberekből álló Frantzia ármáda szállott.

bé oda, 's a' *Soult* fő hadi szállása Toledóban volt, Az *Angus* armáda téli szállásokon nyugszik a' *Duero* és *Tágus* vizek között.

Egy *Lisbonai* más level így szól Dec. 14-dikén. Seregeink az ország' belső részein nyúgosznak; némelyek *Oportó* és *Coimbra* felé terjesztettek - ki téli szállásaikat. A' Gen. *Hill* osztálya *Coriában*, a' *Stewarté* *Visenban* áll; *Wellington* *Badajoz* felé vette útját, a' honnét, mint gondolják, *Kadiksba* is el fog menni. Míg *Wellington* oda jár, az alatt *Hill* vezérli az armádát, a' melly végre igen jó az ő állása *Coriában*. Két *Regementek* parantsolator vettek itt *Lisbonában*, hogy haladék nélkül induljanak az armáda felé. Erősítik, hogy Gen. *Caffarelli* 4000 lovasokkal és 10,000 gyalogokkal *Frantzia* ország felé vissza indult (*).

Lisbonából Dec. 28-dikán: — „Tsak egy szó újságunk sins. A' lovasság hadi szállása *Coimbrában* van; a' *Wellington* *Generalstábja* *Oportóba* érkezett, 's azt mondják, hogy *Lisbonába* fog menni.

Orosz Birodalom.

Ismét érkeztek - meg számos hivatal szerént való *Orosz* hadi tudósítások. Ezek *Nov. 30-dikán* kezdődnek és *Dec. 5-dikén* végződnek. A' fontosabb környülállások, mellyek benne előfordúlnak, ezek: —

Gen. *Gudovitch* arról vett tudósítást *Nov. 30-dikán*, hogy ő a' réa bízatot 79,000 emberekből álló felkelt sereggel *Mohilew* felé folytatja útazását. — *Admirális Tschitschagow* az ellenségnek a' *Minsk* felől *Vilna* fele jövő úton való kergettetéséről emlékeztető, említi, hogy *Nov. 30-dikán* 7, *Dec. 1-ső* napján 2 ágyút, és sok embert vesztett az ellenség, a' kik elfogattattak. — Gen. *Platow* *Dec. 1-ső* napján, a'

(*) *A' Párisi Monitor*' jegyzése: — „Nem igaz, telyességgel nem igaz; sőt inkább segítő seregek vannak útban *Spanyol* ország felé az északi armádához.

tiszteket és köz embereket öszsze számlálván, 300 embert fogott el. — Admirális *Tschitschagow* Dec. 2-dikén írta, hogy Gen. Major *Lonskoi* Pletschenitza falú felé küldetve, Novemb. 29 dikén egy ellenséges tsoporra, a melly ott Napoleon Császár számára váliásokat tartott készen, rá ütött, és Gen. Kaminskit 30 Stabális és egyéb tisztekkel 's 217 közemberekkel együtt elfogta; hanem az ellenséges tsapatoknak közelgetésekkor a' nevezett helységet oda hagyni kénytelenített. Dec. 1-ső napján keményen rá nyomulván Adm. *Tschitschagow* az ellenségre, azzal együtt ment bé *Chotimitschi* nevű helységbe, 's 7 tisztet és 500 embert fogott el. Az utat, a' hol az ellenség hátrált, mindenütt holt emberek és döglött lovak fedték; sok bagázsiaszkekerek találtak az úton valami 30 töltés tárisznyával egyetemben. — G. *Platow* Dec. 1-ső napján az ellenséget úzóbe vévén 1 ágyút és 10 ezer embert fogott el. — Gen. Major Gróf *Orurk* írja Dec. 4 dikén, hogy ő a' Fr. Cs. testőrző seregtől két lovas zászlót egy ágyút, 's a' betegek és sebesekek kívül 1500 embert fogott el, kik között van Gen. *Preisng* is, sok Stabális és egyéb tisztekkel együtt. Ugyan az nap írta Gen. *Serlavin*, hogy *Sabres* nevű falura réárontván Oberster *Dorzankot* 11 tisztekkel elfogta, 's onnét egyenesen *Wilnának* vette útját, hogy az ellenségnél elébb oda érkezvén, annak éppen az első tsoportjára üssön. — Gen. *Platow* Dec. 5-dikén írta, hogy ő *Moloderchnó* nevű faluból kiúzvén az ellenséget, 6 ágyút és 500 embert fogott el; Oberster *Kaiszaró* pedig ugyan akkor feles számú *Kozákokkal* a' Fr. Császári testőrző seregnek egy tsapatját, melly a' Napoleon bagázsáját kísérte megtámadván, 500 embert levagdalt, 's egy zászlót és a' bagázsának egy részit fontos papirosokkal egyetemben, elfogta. — *Minszkben* feles gabonán kívül 3000 igen jó új *Frantzia* puskát talált az Oberster *Knorring* tsapatja, a' mellyek *Lüttichi* fábriákából valók.